

17. DERS

49) TAASSUP 50) MEDENİYET 51) İHTİYAT

- 49) TAASSUP:** → Akrabalık, soy-sop yakınlığı gütme, din, ahlâk, namus, vatan ve diğer değerlere karşı hep saygı hissiyle hareket etmek.
- Taassup bir mânâda, dinî ve İslâmî değerleri korumada çok önemli bir sâik, metafizik gerilim adına hayâtî bir unsur, toplumda millî heyecanı tetikleyen esaslı bir his ve aşk u şevki coşturan bir dinamodur.
- Ancak biz, taassup dediğimizde, öteden beri daha ziyade hep asabiyetteki ifratı kastetmişizdir. Bu mânâda asabiyet ve taassubu nüanslarına dikkat etmeden bazen “bağnazlık” ve “yobazlık” kelimeleriyle karşılaşmışızdır ki, günümüzde buna Frenkçe bir kelime olan “fanatizm”i de ilâve edebiliriz.
- O neye dayanırsa dayansın dengelenmediği takdirde her zaman zararlı olmuş; insanları birbirine karşı saygısızlığa ve tecavüze sevk etmiş, salim düşünceyi felce uğratmış, muhakemeye kement vurmuş korkunç bir marazdır.
- Din adına olsun dinsizlik hesabına olsun, mutaassıp, kendini gerçeğin biricik temsilcisi sayar.

(Kendi Dünyamıza Doğru - Taassup)

- 50) MEDENİYET:** → Medeniyet zenginlik, surî kibarlık, bedenî hazları tatmin ve cismaniyetin sefahetler içinde yüzüp gezmesi değildir. O, gönül zenginliği, ruh nezaketi, görüş derinliği ve başkalarına hayat hakkı tanıyıp, onları da kabul etmek demektir.
- Ahlâk ve fazilete dayanmayan, akıl ve vicdan havuzlarından beslenmeyen medeniyet, insanlığın mutluluğuna değil, sadece birkaç zengin, birkaç da hevaperestin heveslerine hizmet eden gelip geçici bir şehrayindir. Yazıklar olsun, onun yanıp sönen ışıklarına aldananlara!
- Medeniyet başka, modernleşme başkadır. Birincisinde insan, görüşleri, düşünce tarzı, insanî yanlarıyla; ikincisinde ise, bedenî hazları, yaşama vasıta ve imkânlarıyla değişip yenilenmektedir.

(ÇN 3 / Yitirilmiş Cennete Doğru - Medeniyet veya Mefhum Kargaşası)

(Ölçü veya Yoldaki Işıklar - Medeniyet)

- 51) İHTİYAT:** → İhtiyat, bir iş ve bir hamlede zarar ihtimallerine karşı ve mâruz kalınan musibetler neticesinde âh u vâha düşmemek için ehemmiyetli bir davranıştır. Sebeplere tevessülde gerekli hazırlığı yapamamış nice müteşebbis vardır ki, neticede ya dizini döver veya kadere taş atar. Evet, onlar, önce tedbirde kusur ederler, sonra da kaderi tenkitle ikinci hataya düşerler.
- İhtiyatlı olma, korkup geriye durmaktan tamamen farklı olduğu gibi, tedbirsizce davranışların da, cesaret ve yiğitlikle hiçbir alâkası yoktur. Vâkıa, birinci şıkta ifrata varıldığı takdirde bir kısım zararların gelmesi bahis mevzuu olabilir; ama bunlar, kat'iyen mevziîdir ve çaresi bulunabilecek zararlardandır. Tedbirsizliği kahramanlık sayanların ulu orta hareketleri ve Donkişotça davranışları ise, her zaman tehlikeli ve rizikoludur.

(KT 3 / Gurbet Ufukları - Hüsn-ü zan ve ihtiyat)

(Ölçü veya Yoldaki Işıklar - İhtiyat)

Aşağıdaki kelimeleri manalarına uygun bir şekilde birleştirin:

Taassup	Bu duyguyla yaşayan, kendini gerçeğin biricik temsilcisi sayar
Medeniyet	Sebeplere riayet ederek hareket etme
İhtiyat	Gönül zenginliği, ruh nezaketi, görüş derinliği ve başkalarına hayat hakkı tanıyıp, onları da kabul etmek

Aşağıdaki boşlukları doldurunuz:

İlimlerin ortaya koyduğu bir meseleyi Kur'ân'daki bir âyete tıpatıp uyar görsek bile, yine de ihtimaller içinde, "Şöyle de olabilir, böyle de..." demeli ve o âyeti bahis mevzuu ilmî meseleyle tevîl, tefsir ve tevfikte acele etmemeliyiz. İlmî bir gerçekle veya gerçek sanılan bir meseleyle bir âyet ya da hadis arasında tam bir mutabakat görülse bile, yine de her zaman için mümkün olan değişimleri ve kendi anlayış ve seviyemizi hesaba katarak çok dikkatli ve ..... olmak zorundayız.

....., tabiat ilimleri ve çeşitli fenlerde çok ileri olmak; vapurlar, trenler, uçaklar gibi modern imkânlarla sahip bulunmak; büyük şehir, geniş cadde ve yüksek binalarda yaşamaktan ibaret zannedilmemelidir. İnançlı ve istikametli ellerde, her biri sadece medeniyetin birer vesilesi sayılan bu şeyleri medeniyetin kendisi kabul etmek, aldanmışlıktan başka bir şey değildir.

..... insanoğluluyla var olmuş ve hemen her zaman ciddî problemlere sebebiyet vermiş ferdî ve içtimaî bir dengesizlik ve bir hastalıktır. Bu hastalık bazen yanlış bir din yorumuna ve mezhep anlayışına; bazen herhangi bir düşünce sistemi ve ideolojiye, bazen de bir ilhad ve inkâra dayanagelmiştir.